

Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä

Koekaivaus Kaukurin kivikautisella keskusalueella

Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä
Koeaivaus Kaukurin kivikautisella keskusalueella

Kisko-seura ry/Jouko Pukkila 2010

TIIVISTELMÄ

Salon Kiskossa tutkittiin Kaukurin kivikautisen keskusalueen keskellä jäävällä alueella ilmeisesti ruuanvalmistukseen käytetyn uunin jäänteet. Kaivaushavaintojen mukaan paikalle on ensin kaivettu pitkänomainen, runsaan metrin mittainen kuoppa, johon saalis on sijoitettu ja peitetty sitten kivillä. Kivien päällä on poltettu tulta. Prosessin lopuksi kivet on poistettu kuopan kummallekin sivulle. Vähäinen luuaines viittaa hylkeeseen ja löytömateriali kivikaudelle, ehkä sen jälkipuolelle. Radiohiiliajoituksen myötä ajoitukselle toivottavasti saadaan varmistus. Löytöjen yksipuolisuuden (vain kvartsi-iskoksia ja mahdollisesti hiotun kivesineen kappale) sekä kulttuurikerrosten ohuuden ja pienialaisuuden perusteella kyseessä on lähinnä tilapäinen ruuanvalmistuspaikka. Paikkaa on ilmeisesti käytetty toistuvasti samaan tarkoitukseen, sillä myös toisen kuopan jäännökset havaittiin nyt tutkitun vieressä.

Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä
Koekaivaus Kaukurin kivikautisella keskusalueella

Kisko-seura ry/Jouko Pukkila 2010

Sisällysluettelo

<i>Perustiedot</i>	2
<i>Lähestymiskartta</i>	3
<i>Peruskarttaote</i>	4
<i>Johdanto</i>	5
<i>Yleisökaivauksesta</i>	5
<i>Kaukurin kivikautisen keskusalueen tutkimushistoria</i>	6
<i>Tutkimusmenetelmät</i>	7
<i>Koekuoppien ja -ojien kuvaukset ja havainnot</i>	9
<i>Löydöt</i>	16
<i>Muut havainnot</i>	17
<i>Yhteenveto</i>	17

Kaivauskartat

Perustiedot

Tutkimuskohde: Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä.
Osa kokonaisuutta: Salo, Kaukurin kivikautinen keskusalue.
Muinaisjäännösrekisterinumero: 501010021

Kunta: Salo 734
ent. kunta: Kisko
Kylä: Kaukuri
Tila: Pikku-Seppä

Rekisterinumero:
Maanomistaja: Kristiina Lindström, Niittymaantie 15

Sijainti kartalla:

ETRS-TM35FIN –tasokoordinaatit: 6683603.0046 300665.4194
Yhtenäiskoordinaatit (peruskartta: 202301 Toija): pkoo: 6686410 ikoo: 3300754
Z: m.mpy alin: 41,00 ylin: 43,00

Alakohteet:

Kankare kivikautinen asuinpaikat
Kaukossuo kivikautinen asuinpaikat
Kaukurin kansakoulu kivikautinen asuinpaikat
Kaukurin Seppä kivikautinen asuinpaikat
Kivikauden nummi kivikautinen asuinpaikat
Nummila kivikautinen asuinpaikat
Pellonpää kivikautinen asuinpaikat
Saari eli Saarenmetsä kivikautinen asuinpaikat

Aikaisemmat löydöt:

KM 5051:1-3 asuinpaikkalöytöjä ym.
KM 5361:15 kivisen keihäänkärjen katkelma
KM 5790:1-5 Tahkokivi, ym.
KM 6899: 3-4 Poikkikirves
KM 6899:5 2 käsihiointa
KM 6899:6-7 2 Hioinkiveä, iskentä lohkare
KM 10045 Kiviaseita
KM 12197:22 Kiviesineitä
KM 13694 Veneenmuotoinen vasarakirves
KM 15693 Asuinpaikkalöytö (kvartsia)
KM 15998 8 kpl kiviesineitä + asuinpaikkalöytö
KM 15999 Asuinpaikkalöytö
KM 16000 Tasataltta, hioinriipus, asuinpaikkalöytö
KM 16001 Kirves + asuinpaikkalöytö
KM 16002 2 kivies. + asuinpaikkalöytö
KM 16026 Asuinpaikkalöytö
KM 16027 Asuinpaikkalöytö
KM 33887:1-4 Asuinpaikkalöytöjä
KM 33888:1-8 Kvartsia
KM 33889:1-2 Kvartsia
KM 33890 Kvartsiydin
KM 33891:1-6 Asuinpaikkalöytöjä
KM 33892:1-4 Kvartsia
KM 33893:1-6 Kvartsia

Vuoden 2010 löydöt:

KM 38369:1-58 (kvartsi- ja kivilajiesineitä, kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta)

Aikaisemmat tutkimukset: 1962, Anna-Liisa Hirviluoto tarkastus, 1962 Hjalmar Appelgren-Kivalo kartoitus, 1963 Matti Huurre inventointi, 2003 Virva Lompolo, TMM inventointi

Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä
Lähestymiskartta

Jouko Pukkila 2010

Mittakaava 1:200 000

Kartta 1: Lähestymiskartta

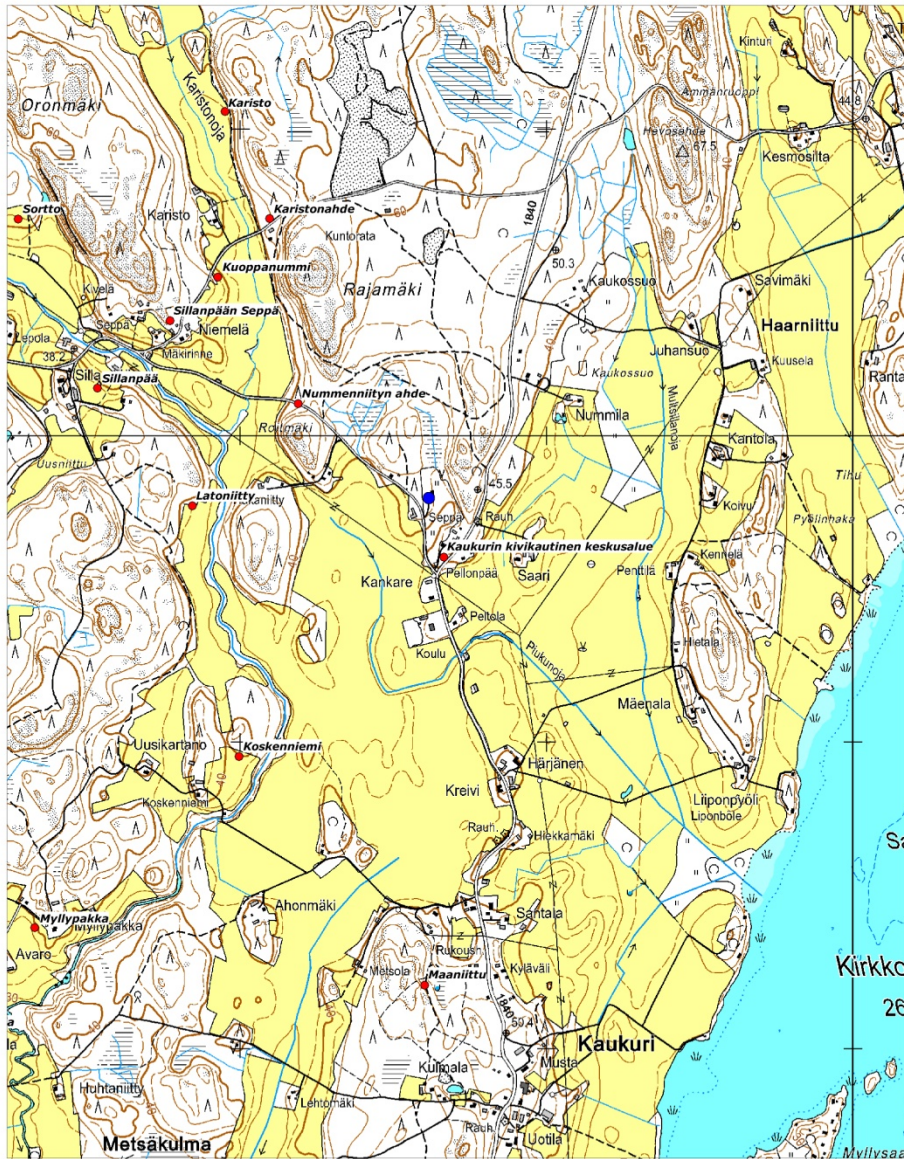

Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä
Peruskarttaote

Jouko Pukkila 2010
Kartta 2: Peruskarttaote

Mittakaava 1:20000

- Tutkimuskohde (Pikku-Seppä)
- Kiinteä muinaisjäännös

© Maanmittauslaitos 2010, © Museovirasto 2009

JOHDANTO

Vuonna 2007 aloitettiin Salon seudulla viisivuotinen alueen kivikautteen kohdistettu tutkimusprojekti, jonka tavoitteena oli suorittaa arkeologisia kaivauksia viiden eri kunnan alueella. Kaivaukset toteutetaan yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa. Niitä ovat Suomensjärven kulttuuriyhdistys, Kiikala-Seura ry, Muurlan kotiseutuyhdistys ry, Kisko-Seura ry ja Salo-Uskela seura ry. Hankkeen vetäjänä toimii Eeva Raike ja hän myös vastasi kolmen ensimmäisen vuoden kaivauksista Suomensjärvellä, Kiikalassa ja Muurlassa. Työnjako toimii niin, että Raike vastaa kaivausten organisoinnista, ts. tarvittavien lupien, kaivausjohdon ja –välineistön hankinnasta ja kunakin vuonna vetovastuussa oleva yhdistys puolestaan arkeologian harrastajien rekrytoimisesta kaivajiksi sekä kaivausten ruokahuollosta ja muusta välineistöstä. Rahoitus on neljänä vuonna saatu Suomen Kulttuurirahaston Varsinais-Suomen rahastosta. Sillä on katettu kaivausjohdon palkkiot ja kulut, kaivaustyömaan pystyttämisen syntyneet kulut sekä erilaiset analyysit.

Tutkimukset aloitettiin Suomensjärvellä, vuonna 2008 kaivettiin Muurlassa ja viime vuonna 2009 Kiikalassa. Tänä vuonna kaivettiin entisessä Kiskon kunnassa (liitetty Salon kaupunkiin), jossa kaivauskohteeksi valikoitui Kaukurin kivikautinen keskusalue, tarkemmin sen muodostavien kivikautisten asuin- ja löytöpaikkojen keskellä oleva omakotitalon pihamaa, jolta ei aiemmin tunnettu kiinteää muinaisjäännöstä.

Kaukurin kylän Sepän talon ympäristöstä on laajalta alueelta runsaasti kivikautisia löytöjä. Kysymyksessä näyttää olevan laaja yhtenäinen asuinpaikka-alue, jonka Matti Huurre on inventointikertomuksessaan jakanut kahdeksaksi eri alakohteeksi. Ne ovat seuraavat : Kivikauden nummi, Seppä, Kankare, Kansakoulu, Pellonpää, Saari, Nummila ja Kaukossuo. Nummila ja Kaukossuo kuuluvat samaan alueeseen, vaikka sijaitsevat Toijan kylän puolella. Alue on noin 3,5 kilometriä pitkä puolikaaren muotoinen kaistale hiekkannummen reunamilla. V:n 2003 inventoinnissa alueen tarkastuksessa löytöjä havaittiin useimmissa mainituissa kohteissa.

YLEISÖKAIVAUKSESTA

Työ toteutettiin yleisökaivauksena 1.-10.8.2010. Viikonloppu työskenneltiin siksi, että kaikille halukkaille tarjoutuisi mahdollisuus osallistua työhön. Työpäivän pituudeksi muodostui 5 tuntia, mikä poikkesi aiempien kaivausten 6 tunnin työpäivästä. Kaivauksille osallistui 26 pääasiassa salonseutulaista arkeologian harrastajaa, jotka kaivoivat yhteensä 62 työpäivää. He maksoivat osallistumisesta 10 euroa päivässä, jolla sai Kisko-seuran järjestämän lounaan. Kisko-seuran puolesta asioista vastasi Jaana Shelby, joka huolehti näistä käytännön asioista.

Kaivajia opastettiin kaivauksen tavoitteisiin ja kaivaustekniikkaan sekä löytöjen tunnistamiseen. Mittaustöistä, dokumentoinnista ja löytöjen taltioimisesta vastasi kaivausjohto. Kaivajien lisäksi työmaalla kävi kiinnostuneita vierailijoita, jotka tutustuivat työhön ja kohteeseen. Vierailijoille esiteltiin myös muita ympäristön muinaisjäännöksiä.

Sää suosi tutkimuksia, vaikka jonkin verran satoikin. Siihen oli varauduttu puutarhateltoilla, jotka suojasivat myös auringolta ja helpottivat valokuvausta varjostamalla alueita tasaisesti. Hieno hiekkamaa oli miellyttävää kaivaa ja siihen tehdyt leikkaukset säilyivät hyvin. Maa oli kivetöntä lukuun ottamatta rakenteita.

Myös media oli kiinnostunut kaivauksista, mm. Perniön seudun sanomat ja Salon seudun sanomat kävivät paikalla – lehdistölle oli tiedotettu tutkimuksista sekä ennen niiden alkua että työn edistyessä. Tiedottamiseen käytettiin myös Anna Shelbyn sekä suomeksi että englanniksi pitämää blogia osoitteessa <http://kiskodig.blogspot.com/>.

Kiitos kaikille.

KAUKURIN KIVIKAUTISEN KESKUSALUEEN TUTKIMUSHISTORIA

Itse kaivauspaikalta ei ole aikaisempia havaintoja, mutta nyt tehdyn kaivauksen havaintoineen voi katsoa kuuluvan osaksi laajempaa kokonaisuutta, ns. Kaukurin kivikautista keskusaluetta, sillä kohde sijaitsee alueen keskellä. Kaukurin kivikautinen keskusalue on nimi, jota käytetään usean kivikautisen asuin- ja löytöpaikan keskittymästä noin 4 kilometriä Kiskon keskustasta länteen Kirkkojärven länsipuolella. Asuinpaikkojen halki kulkee Kiskon asemalle kulkeva tie. Aluetta ovat tarkastaneet Anna-Liisa Hirviluoto 1962 ja Matti Huurre 1963 sekä viimeksi Virva Lompolo 2003. Irtolöytöjä on paikalta kertynyt 1900-luvun alusta lähtien. Tällä hetkellä muinaisjäännealueeseen kuuluu Museoviraston ylläpitämän muinaisjäänne rekisterin mukaan seuraavat kohteet:

Kankare

p: 6686250, i: 3300690

p/EUREF-FIN: 6683443 i/EUREF-FIN: 300600

lat EUREF-FIN/WGS84: 60,23873663 lon EUREF-FIN/WGS84: 23,39792098

Kankareen talo on Toijasta Kosken asemalle vievän maantien varrella sen länsipuolella, Metsolaan johtavan kylätien haarasta noin 50 metriä etelään. Alue on Sepän kohdalla olevan numminiemekkeen jatkoa, joka loivasti viettää sekä itään että länteen. Vuoden 1963 inventointilöydöt ovat peräisin pellon laidasta talon länsi- ja eteläpuolelta. KM 5361: 14, KM 7301: 10, KM 15999: 2

Kaukossuo

Ei koordinaatteja

Kaukossuon talo on Toija-Koski as. -maantien itäpuolella, nummen reunalla tiestä noin 150 metriä. Tien ja talon välillä on metsää, talon koillis-, itä- ja kaakkoispuolella on peltoa. Vuoden 1963 inventoinnissa löytyi Kaukossuon koillispuolella olevalta pellolta runsaasti asuinpaikan merkkejä, vaikka lähimpänä taloa olevan osan tutkiminen jäi viljan vuoksi vähäiseksi. Paikka on loivasti itään viettävää hietikkorinnettä. Kvartsia löytyi myös aivan metsän reunasta, joten osa asuinpaikasta lienee vielä metsän alla. KM 5051: 1, KM 5861: 3, KM 6899: 3-4, KM 7301: 12, KM 16026: 1-7

Kaukurin kansakoulu

p: 6686147 i: 3300660

p/EUREF-FIN: 6683340 i/EUREF-FIN: 300570

lat EUREF-FIN/WGS84: 60,23779931 lon EUREF-FIN/WGS84: 23,39748193

Kaukurin kansakoulu on Toija-Koski as. -maantien länsipuolella Kankareen talosta noin 100 metriä etelään. Se on rakennettu numminiemekkeen päähän. Vuoden 1963 inventoinnin yhteydessä ei tehty löytöjä. Alueelta on aiemmin löydetty oikokirves KM 9362: 2. Maaston perusteella on kuitenkin syytä olettaa, että Sepän ja Kankareen alueilla oleva asuinpaikka ulottuu tänne asti. Toisaalta on tietysti mahdollista, että kirves on joutunut varsinaisen asuinpaikan ulkopuolelle.

Kaukurin Seppä

p: 6686403 i: 3300752

p/EUREF-FIN: 6683596 i/EUREF-FIN: 300662

lat EUREF-FIN/WGS84: 60,24013749 lon EUREF-FIN/WGS84: 23,39888735

Kaukurin Sepän talo on Toijasta Kosken asemalle vievän maantien ja Kaukurista Metsolaan vievän kylätien välisessä kulmassa. Se on hiekanummen eteläpuoleisella niemikkeellä. Löytöjä on tehty ympäri koko aluetta ja kvartsia näytti löytyvän miltei kaikkialta, missä maan tarkastaminen oli vuoden 1963 inventoinnin yhteydessä mahdollista. Osa Kaukurin kansakoululla olevista esineistä on Sepän alueelta. KM 5058: 9-10, KM 5361: 15, KM 5790: 1-5, KM 5855: 1, KM 6080: 2-3, KM 6899: 6-7, KM 7301: 6-9, KM 9362: 6, KM 10045: 1, KM 13694, KM 16000: 1-3, 5-11

Kivikauden nummi

Ei koordinaattitietoja.

Kaukurista Metsolaan vievän tien etelä(lounais)puolelta, noin 0,5 kilometriä tienhaarasta, Roitmäen kaakkois- ja itäpuolella olevasta pellosta on löytynyt paljon kiviesineitä, jonka johdosta Kankareen entinen omistaja ylikonstaapeli Artturi Kankare on antanut paikalle nimen "Kivikauden nummi". Joissakin lähteissä alue on Kankareen nummipelto tai Forstenin kuru. Paikka on etelään ja itään viettävää hiekaista nummenreunaa. Irtolöytöjä on löydetty pellosta ja soranoton yhteydessä viljelemättömästä niemikkeestä. Matti Huurteen mukaan Forstenin talo on todennäköisesti rakennettu asuinpaikan päälle. Vuoden 1963 inventoinnin yhteydessä peltorinteiltä löytyi kvartsia. KM 6899: 5, KM 12197: 1-9, KM 15998: 1-15

Nummila

p: 6686869 i: 3301073

p/EUREF-FIN: 6684062 i/EUREF-FIN: 300983

lat EUREF-FIN/WGS84: 60,24446873 lon EUREF-FIN/WGS84: 23,40421261

Nummila on Saaresta pohjoiseen Toijan kylän puolella. Talo itse on niittyaukean keskellä vähäisellä kumpereella, noin 200 metriä maantiestä itään. Vuoden 1963 inventointilöydöt tulivat nummen itärinteestä, joka on jatkoa Kaukurin kylän puoleiselle nummelle. Asuinpaikka jatkuu todennäköisesti vielä pohjoiseen Kaukossuolle asti. KM 16027: 1-5

Pellonpää

p: 6686450 i: 3300890

p/EUREF-FIN: 6683643 i/EUREF-FIN: 300800

lat EUREF-FIN/WGS84: 60,24062601 lon EUREF-FIN/WGS84: 23,40132739

Pellonpään talo on Toija-Koski as. -maantien itäpuolella vastapäätä Seppää. Alue on etelään ja kaakkoon viettävää nummenreunaa ja liittyy välittömästi Sepän alueeseen. Inventointitarkastus päivänä talon perunamaan laidasta löytyi kivistä, noin 5 metriä asuinrakennuksen nurkasta itään. Paikalta löytyi myös pari kvartsi-iskosta. KM 16001: 1-2

Saari eli Saarenmetsä

p: 6686556 i: 3300919

p/EUREF-FIN: 6683749 i/EUREF-FIN: 300829

lat EUREF-FIN/WGS84: 60,24158971 lon EUREF-FIN/WGS84: 23,40174561

Saaren eli Saarenmetsän talo on Toija-Koski as. -maantien itäpuolella, Sepän talon kohdalla. Rakennukset ovat niittyalueen keskellä olevalla pienellä mäellä, jonka korkeus jää alle 40 metriä m.p.y. Nummen itään viettävästä rinteestä maantien varressa olevasta pellosta löytyi vuoden 1963 inventoinnin yhteydessä kvartseja ja hioinlaan paloja. Osa aiemmista löydöistä on tästä samasta rinteestä. Alue näyttää jatkuvan pohjoiseen, Toijan kyläalueen puolelle. KM 9154: 2-4, KM 15693, KM 16002: 1-5

Nämä kohteet sijaitsevat noin 500x900 m suuruisella alalla metsäisen hiekkaharjanteen eteläpäässä peltojen ja asutuksen ympäröimänä. Ne sijaitsevat puolikaaren muotoisella alueella harjanteen reunoilla noin 3½ kilometrin matkalla 37,5-40 m mpy korkeudella. Rannansiirtymisajoituksen perusteella kohteet ovat vajaat 7000 vuoden ikäisiä. Irtolöydöistä on sanallisen kuvauksen perusteella ajoitettavissa Kankurin maalta löydetty veneenmuotoinen vasarakirves runsaan viidentuhannen vuoden taakse.

Kaivauksia ei alueella ole aiemmin tehty ja huolimatta runsaista löydöistä oli tietty epäily siitä, että löytyykö nyt valitulta alueelta muinaisjäänös, sillä vaikka se sijaitsee runsaslöytöisellä alueella, ei nimenomaan tältä alueelta ollut aikaisempia löytöjä. Se sijaitsee hieman korkeammalla kuin aiemmin tunnetut kohteet, noin 42-43 m mpy ja voi siten olla niitä muutaman sata vuotta vanhempi.

TUTKIMUSMENETELMÄT

Työvoima

Kaivauksia johti allekirjoittanut apunaan piirtäjä, HuK Mikko Helminen ja tutkimusavustaja, HuK Miia Listenmaa. Kaivauspaikan oli valinnut ja projektin arkeologista osuutta johti FM Eeva Raike. Kaivajina toimivat pääasiassa Salon seudulta kotoisin olevat arkeologiasta kiinnostuneet henkilöt.

Työmaa

Kaivauspaikka sijaitsi Kaukurin kivikautisen keskusalueen muodostavien kohteiden keskellä jäävän omakotitalon pihamaalla, jolta ei aiemmin tunnettu merkkejä muinaisjäänöksistä. Tästä johtuen tutkimukset aloitettiin koekuopittamalla pihamaata linjassa 10 metrin välein (koekuopat 1-7) ja myöhemmin, kun kivikautistyyppistä löydöstä alkoi tulla esiin, koeojilla. Koekuoppien ja -ojien sijainnit selviävät yleiskartasta (kartta 3). Ne sijoitettiin lähes pohjois-eteläsuuntaiseen linjaan siten, että aluetta saatiin mahdollisimman kattavasti tutkittua koekuopilla ja -ojilla ja myös siten, että tästä linjasta olisi tutkimuksia tarvittaessa voitu laajentaa kohtisuorasti mahdollisimman laajalle alueelle. Koeoja merkittiin kuoppien kanssa samansuuntaisesti, mutta maastoesteistä johtuen viisi metriä lännemmäksi. Sittenkään oja ei voitu mm. halkopinon takia avata yhtenäisenä, vaan sille tehtiin lyhyempiä kaivantoja, koeojat 1-4. Koekuoppien koko oli 1x1 m ja koeojien leveys metrin ja pituus 2-5 m.

Kaivaminen

Kaivaminen tapahtui teknisinä 5 cm paksuina kerroksina ruutuneljänneksittäin (A=lounais-, B=kaakkois-, C=koillis- ja D=luoteisneljännes), jonka jälkeinen taso vaaittiin. Jos pintaturvetta oli, se poistettiin ja varsinainen kerrosten nimeäminen aloitettiin vasta sitten. Koeojissa 1-4 ei ollut pintaturvetta vaan vain

ohut karikekerros, joten tasokaivu aloitettiin heti maanpinnasta. Koeojan 5 kohdalla oli heinäjuurista muodostunut kerros, joka poistettiin, mutta ojan kaivamista ei päästy aloittamaan. Kaivaminen tapahtui lähes yksinomaan lastalla tarvittaessa juurisaksilla työtä helpottaen. Kaivettu maa seulottiin. Nurmikentän tasaamiseen käytettyä savimaata lukuun ottamatta maaperä oli hienoa, melko tiivistä hiekkaa, jossa kerrosten kaivaminen määräpaksuisina onnistui hyvin.

Mittaukset

HuK Mikko Helminen

Kenttätutkimuksissa tehdyt mittaukset suoritettiin käyttäen valtakunnallista karttakoordinaattijärjestelmää, N2000-korkeusjärjestelmää, sekä paikalle luotua neulapohjaiseen orientoitua koordinaatistoa. Kohteelle mitattiin Salon kaupungin mittaosaston toimesta kolme apupistettä RTK-GPS-paikantimen avulla. Nämä ETRS-GKn -tasokoordinaatteina talletetut pisteet muunnettiin perinteisen karttakoordinaattijärjestelmän yhtenäiskoordinaateiksi (YKJ). Kohteelle merkityt koekaivausalueet katsottiin myös parhaaksi merkitä paikalle luodun koordinaatiston (origo x 3000, y 2000) mukaisesti. Tämä koordinaatisto sidottiin ETRS-GKn- ja YKJ-koordinaateiltaan, sekä N2000 -korkeusarvoiltaan tunnettuihin apupisteisiin.

Kenttätöön aikana alueen yleiskartoitus ja koekaivausalueilla mittauksin talletetut havainnot talletettiin takymetriä käyttäen YKJ-koordinaattijärjestelmässä. Kenttätöitä seuranneessa mittausdokumentoinnin ja piirrettyjen karttojen jatkoprosessoinnissa yhtenäiskoordinaatein talletetut havainnot siirrettiin paikalliseen koordinaatistoon käyttäen niin kutsuttua Helmert-muunnosta. Näin koealueita koskevat havainnot, kuten pintakoordinaatit ja pintatasojen korkeudet, kaivettujen tason korkeudet, kivien pinta- ja pohjalukemat, sekä kaivettujen ilmiöiden syvyyskorkeudet oli mahdollista esittää käyttäen paikalle luotua koordinaattijärjestelmää.

Paikalle merkittyjen apupisteiden koordinaatit:

ETRS-GKn -tasokoordinaatisto, korkeusjärjestelmä N2000

AP1	AP2	AP3
p 6681057.409	p 6681018.668	p 6681100.279
i 23522075.873	i 23522044.668	i 23522033.847
z 39.444	z 40.574	z 43.362

YKJ-koordinaatisto, korkeusjärjestelmä N2000

AP1	AP2	AP3
p 6686567.130	p 6686530.333	p 6686612.490
i 3300740.390	i 3300706.879	i 3300701.020
z 39.444	z 40.574	z 43.362

Paikallinen koordinaattijärjestelmä (origo x 3000, y 2000, korkeus N2000)

AP1	AP2	AP3
x 3043,0416	x 3006,3364	x 3008,0020
y 1997,5392	y 1963,9790	y 2046,2704
z 39.444	z 40,57	z 43,36

Dokumentointi

Koekuopat, joista ei tullut löytöjä tai rakennehavaintoja, dokumentoitiin pääasiassa sanallisesti ja valokuvaamalla sekä kuvattiin digikameralla. Tämän lisäksi dokumentoitiin pinta- ja pohjakorkeudet, jotka merkittiin karttoihin. Kerrospaksuutta seurattiin tasovaaituksilla. Poikkeustapauksissa piirrettiin koekuopista jonkin seinämän leikkaus mittakaavassa 1:10.

Koeojissa sen sijaan pyrittiin piirtämään taso aina 10 cm välein (dokumentointitaso) ja tarvittaessa valikoituja ilmiöitä välitasoissa. Myös koeojien tasot valokuvattiin ja dokumentoitiin sanallisesti. Kaikki myös piirrettiin puhtaiksi. Yleiskartoitus tehtiin takymetrillä (kartta 3).

KOEKUOPPIEN JA –OJIEN KUVAUKSET JA HAVAINNOT

Kuopat (1x1 m) 1-4 sijaitsivat asuinrakennuksen W-puolella ”tennistentillä”. Se on tasainen, osin savella tasattu ruuhokenttä, joka on vanhaa peltoa. Maanpinta on noin 43 m mpy korkeudella.

KOEKUOPPA 1

Ei löytöjä

Koekuoppa kaivettiin noin 30 cm syväksi, jonka jälkeen todettiin, että se oli sekoittunut. Maa oli savea ja hiekkaa. Koekuoppaa ei kaivettu koskemattomaan maahan asti, koska siitä ei löydetty mitään ja lisäksi kairanäytteessä maa jatkui samanlaisena ainakin 30 cm syvemmälle.

KOEKUOPPA 2

Ei löytöjä

Kuoppaa kaivettiin koko laajuudeltaan noin 20 syvyydelle, minkä jälkeen kaivaminen rajoitettiin kaakkoisneljännekseen. Siinä kaivettiin 45 cm syvyydelle. Maa oli sekoittunutta savea.

KOEKUOPPA 3

KM 38369: 1-3 (kvartsi-iskoksia)

Kuoppa kaivettiin noin 40 cm syväksi, loppuvaiheessa osittain lapiokaivuna, koska maa oli selvästi paikalle pihamaan tasoittamiseksi ajettua täytemaata. Kuitenkin löydettiin kolme selvää kvartsi-iskosta kerroksista 1-3, joiden takia koekuopitusta jatkettiin pohjoisen suuntaan.

KOEKUOPPA 4

KM 38369: 4-6 (kvartsi-iskoksia ja epävarma kvartsiesine)

Kuopan kohdalla maa oli jo selvästi hiekkaista, vain maan pinnassa oli hieman ruohoturvetta. 25 cm syvyydessä havaittiin moderneja auranjälkiä, jotka dokumentoitiin profiilikarttaan ja tasossa valokuvaan.

KOEKUOPPA 5

KM 38369:8-12 (kvartsi-iskoksia)

Ensimmäinen varsinaisen pihamaan ulkopuolelle kaivettu koekuoppa 5 oli runsaslöytöisin, kaikkiaan löydettiin yhdeksän kvartsi-iskosta. Kuoppa kaivettiin 50 cm syväksi. Maaperä oli hiekkaa, paikoin kynnön sekoittamaa humuspitoista ruskeaa hiekkaa, joka ulottui keskimäärin 30 cm, paikoitellen jopa 35 cm

syvyyteen. Tässä ruskeassa maassa oli hieman hiilenmuruja ja palamattoman saven kappaleita ja siitä löydettiin 6 iskosta. Alinna oli puhtaalta vaikuttava vaaleankeltainen hiekka, mutta kuitenkin siinä todettiin jonkinnäköinen rakenne: SE-sektorissa oli noin 40 cm syvyydessä neljän 10-15 cm kokoisen kiven keskittymä. Kivet olivat vierekkäin ja yksi oli litteä lohkottu kivi ja toinen palanut ja murentuva. Kaksi muuta olivat tavallisia luonnonkiviä. Kivien vierestä ja alta löytyi kolme kvartsi-iskosta. Muuten koekuopasta löytyi noin kymmenkunta iskosta. Rakenteen merkitys ei selvinnyt, mutta eri tavoin käsiteltyjen kivien ja iskosten perusteella kyseessä on selvästi ihmistekoinen rakenne, mahdollisesti syvyydestä päätellen kuoppaan tms. sijoitettu, vaikkei tällaisesta jälkiä havaittukaan.

KOEKUOPPA 6

KM 38369: 13-14 (kvartsi-iskoksia)

Kuoppa sijaitsi tasaisella maalla heinittyneen, nuoren (mahdollisesti talon rakennusaikaisen) maakumpareen vieressä. Maa oli hienoa hiekkaa ja yläosastaan samalla tavoin värjäätynyttä kuin muissakin peltoalueen kuopissa. Kyntökerros oli ruskeaa hiilenmurujen sekaista maata ja sitä oli noin 25 cm syvyydelle asti. Sen alla oli hieno vaaleankeltainen hiekka. Kyntökerroksesta löytyi iskoksia. Kuoppa kaivettiin 45 cm syväksi.

KOEKUOPPA 7

Ei löytöjä

Koekuoppa sijaitsee muista erillään pihatien itäpuolella rinteen yläosassa, heinäisellä alueella. Kuoppa kaivettiin noin 25 cm syväksi lukuun ottamatta W-seinämää, jossa oli leikkauksessa melko uusi kuoppajäänne. Sen kohdalta kuoppaa syvennettiin 45 cm asti. Ylimmät 10 cm olivat savea, joka lienee tuotu pihamaan tasoituksen yhteydessä. Kuoppa oli löydötön. Kuoppajäänne erottui seinämässä savisen osan alla noin 25 cm syvänä ja yläosastaan 25 cm leveänä alaspäin kapenevana pyöreäpohjaisena jälkenä. Sen ikää selvittäviä löytöjä ei tehty.

Koekuoppien kaivaminen lopetettiin tämän kuopan jälkeen ja keskityttiin koeojien tutkimiseen alueen pohjoisosassa.

KOEOJA 1

KM 38369:15-41 (kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, kiviesineen katkelma?, palanutta luuta)

Koejista ensimmäinen avattiin talosta luoteeseen tasaiselle hiekkaiselle kohdalle sen jälkeen, kun pohjoisimmista koekuopista 3-6 oli löydetty iskoksia. Se oli samansuuntainen peruslinjan kanssa, mutta sijoitettiin maaston esteiden takia siitä 5 m länteen.

Koeoja 1, taso 1.

Paikalla ei ollut pintaturvetta, vaan kaivaminen voitiin aloittaa heti maanpinnasta. Maa oli tummanruskeaa humuksen sekaista hiekkaa, jossa oli harvakseltaan pienen pieniä hiilen hippuja ja pieniä palamattoman saven paloja. Poikkeuksellisesti tällä alueella oli hiekan seassa pienehköjä kiviä, joista osa oli palaneita. Jo 10 cm syvyydessä erottui koeojan keskellä ruudussa 2047-2048/2995 rajalla kellertävän hiekan läiskiä jonomaisena muodostumana. 20 cm syvyydellä tuli esiin koeojan NE-kulmassa 20x50 cm kokoinen keltaisen hiekan alue, jossa oli hieman runsaammin kiviä. Yksi oli litteä, noin 15x20 cm kokoinen ja punertava.

Kivikko koeojan 1 koilliskulmassa ja eteläpään muuta aluetta syvemmälle menevät auranjäljet.

Ojan eteläpäässä kynnön sekoittama maa meni syvemmälle kuin muualla, jossa kynnön pohjimmaisat jäljet näkyivät tummanruskeina pohjois-eteläsuuntaisina raitoina kellanruskeassa maassa. 5. tasossa NE-kulmassa oli 8 7-15 cm kiveä 15-25 cm laajana, hajanaisena ojan pätyyn jatkuvana kekonä ja niiden lähellä hiilen muruja. Kivet vaikuttivat auran rikkomalta rakenteelta. Edellisessä tasossa näkyneen isomman kiven vieressä lounaispuolella erottui keltaisessa hiekassa aavistuksen tummempaa maata, joka väritykseltään

erosi kyntökerroksesta. Osoittautui, että kyseessä on kiveyksen yhteyteen kuuluva kulttuurimaa. Muualla koeja oli jo puhtaassa, koskemattomassa maassa.

Kiveys koeajan 1 ensin avatun osan koilliskulmassa kuvattuna tasossa ja ojan osien väliin jätetyssä profiilipalkin seinämässä.

Kun kiveys jatkui koeajan päätleikkaukseen (pohjoisseinä) ja kun kairalla kokeilemalla maassa havaittiin kiviä noin metrin laajuisella alueella, merkittiin koeajalle kahden metrin mittainen jatke pohjoisen suuntaan. Jotta mahdollisesta rakenteesta saataisiin dokumentoitua varmasti myös leikkaus, jätettiin koeajan ensin avatun osan ja sen jatkeen väliin 30 cm leveä kaivamaton kaistale. Koeajan jatkeen pintakerrokset vastasivat koeajan 1 kerroksia: tummanruskea humuksen sekainen hiekka (kyntökerros), jossa erottui joitakin auran nostamia kiviä ja pieniä hiilenmuruja. 20 cm syvyydessä (taso 4) alkoi keltainen hiekka tulla esiin ja S-päässä erottui oranssinruskeita hiekkaläiskiä, ilmeisesti tummanruskean kyntökerroksen ja aavistuksen värjäytyneen kulttuurikerroksen sekoittumisen tuloksena syntyneitä. 25 cm syvyydessä jatkeen keskellä erottui ½ m leveä kivivyöhyke, josta johtui se, että kyntökerros oli tällä alueella ohuempi kuin muualla tutkimusalueella – kiviä oli niin paljon, ettei aura ollut jaksanut rikkoa rakennetta, vaan se oli kivikon kohdalla noussut ylemmäs. Kivet olivat noin 5-15 cm kokoisia ja teräväsärmäisiä, ilmeisesti lämmön rikkomia, mutta ei rapauttavia. Maa kivien yhteydessä oli punaruskeaa, paitsi N- ja E-osissa, joissa erottui 20-40 cm laajuiset harmaan hiekan alueet. Niistä E-puoleisessa oli hiiltä.

Koeajan 1 kivikko. Pohjoinen on kuvan oikeassa laidassa. Kuva on yhdistetty kolmesta hieman eri kulmista kuvatusta kuvasta, mistä johtuvat vääristymät ja sävyerot.

Jatkeen tasossa 6 (30 cm) lohkokivet muodostivat 20-30 cm leveän W-E – suuntaisen vyöhykkeen, joka ulottui seinämästä seinämään. Välittömästi kivikon N-puolella maa oli jo koskematonta keltaista hiekkaa. Tässä tasossa tuli esiin myös toinen kivikko jatkeen SW-kulmassa, joka sijaintinsa ja suuntansa puolesta jatkoi ensin avatun osan NE-kulman kivikkoa. Keskiossa kivikosta jää palkin sisään, joten aivan varmasti kivikkoa ei voi sanoa yhtenäiseksi, mutta jos näin on, se on samansuuntainen aiemmin havaitun kivikon kanssa. Niiden väliin jää noin puolimetriä leveä kivetön alue, jonka täytti harmaa hiilen värjäämä hiekka, joka luonteeltaan erosi kaikista aiemmin havaituista. Ajanpuutteen ja sen takia, että kivikoiden ulkopuoliset alueet olivat jo koskematonta hiekkaa, kaivettiin kivikot ja niiden välinen kulttuurimaan alue yksikkönä pois puhtaaseen maahan. Tämä osoittautui sikäli oikeaksi ratkaisuksi, että näin saatiin esiin alkuperäinen muoto. Ilmeni, että paikalla oli noin 30-40 cm leveä ja runsaan metrin mittainen 10-15 cm syvä kuperapohjainen kuoppa. Se jatkuu koeojan kumpaankin seinämään, mutta kovin paljoa pitempi se ei ole, päätellen siitä, että kuoppa leikkauksissa on kapeampi kuin kaivausalueella. Koeojan keskelle jätetyssä palkissa ja sivuseinämissä näkyi matala harmaan maan täyttämä laakea kuopanne. Kivien alla ei ollut kulttuurimaata, vaan ne olivat puhtaassa hiekassa. Myös koeojan NE-kulman kivet olivat jo puhtaassa hiekassa, minkä tulkittiin tarkoittavan, etteivät ne olleet kohdassa, jossa ne olivat altistuneet lämmölle.

Koeojan 1 jatkeessa oleva kivikko ja kulttuurimaa tasossa sekä lähes pohjaan kaivettuna.

Kuopan maasta otettiin maanäyte ja kaikki esiin tulleet hiilen palat – niitä oli hyvin vähän – kerättiin talteen. Ajoitusta varten yksi niistä lähetettiin Ajoituslaboratorioon Helsinkiin 1.11.2010 eikä se ehdi valmistumaan ennen tämän raportin jättämistä, joten siitä tehdään erillinen raportti myöhemmin keväällä 2011.

Vasemmalla kivikon ja kulttuurimaan muodostaman rakenteen leikkaus eteläseinämässä sekä sen suhde kyntökerrokseen, oikealla rakenteen pohjoispuolella koeojan jatkeen itäseinämässä erottuva hiilipitoisempi kohta, todennäköisesti kaivausalueen ulkopuolelle jäävän toisen tulisijan reunaosa.

Havainnot tulkittiin niin, että hiekkamaahan oli kaivettu pitkänomainen matala kuoppa, jonka päällä oli ollut kiveys. Päättellen kivien palamisasteesta – ne olivat rikkoutuneet, mutta eivät murentuneet – tulta on pidetty vain kerran tai kaksi. Siitä seikasta päätellen, että kuopassa oli hiiltä erittäin vähän arveltiin, että tulta oli poltettu kivien päällä ja jäljelle jäänyt hiili on kyntötöissä rikkoutunut ja levinnyt peltokerrokseen. Tulen sammumisen jälkeen näyttää kivet kerätyn vallimaisiksi keoiksi kuopan kummallekin pitkälle sivulle, jossa alimmat olivat painuneet puhtaaseen hiekkaan. Palaneita luun siruja löytyi kyntökerroksesta – ei siis kuopasta – äärimmäisen vähän ja pieniksi paloiksi hajonneina, mutta siitä huolimatta arkeo-osteologi, FT Auli Tourunen kykeni tunnistamaan varauksellisesti yhden palan hylkeestä peräisin olevaksi. Lajimäärityksestä johtuen uskon, että luu on uunin käyttöajalta.

Ilmeisesti paikalla on valmistettu ruokaa rosvopaistin tapaan maakuopassa ylhäältä päin kuumentuen. Rakenne näyttää siis olevan kertakäyttöinen ruuanvalmistuspaikka. Kuopan pohjoispuolella itäleikkauksessa näkyi toisen matalan kuopan pää, joka jatkuu kaivamattomalle alueelle, joten kyseistä kohtaa on käytetty ruuanvalmistukseen useamminkin. Ajoitus ei ole selvä, mutta iskokset viittaavat kivikaudelle, yksi mahdollinen oliviinidiabaasia olevan hiotun kiviesineen pala ehkä mieluummin kivikauden jälkipuolelle. Rannansiirtymän perusteella kohde ei voine olla paljoakaan 7000 vuotta vanhempi.

KOEOJA 2

KM 38369:42-53 (kvartsi- ja kivilaji-iskoksia)

Koeoja 2 sijaitsi ojan 1 pohjoispuolella siitä 5 m päässä. Sen laajuus oli 3x1 m. Paikoin maanpintaa peitti ruohoturve, joka poistettiin ennen kaivamisen aloittamista, mutta suurin osa oli vain karikkeen peitossa. Maa oli hiekkaa, joka pinnasta alkaen oli ruskeaa. Jo 5 cm syvyydessä siinä näkyi keltaisen hiekan läiskiä ja keskiruudun NE-sektorissa oli harmahtava 15 cm laajuinen hiekka, joka hävisi syvemmälle mentäessä. Tasossa 2 alkoi erottua keltaista hiekkaa muodostelmina, josta pystyi havaitsemaan, että aura oli nostanut sen alemmaksi. Maa oli pienten hiilen murujen sekaista ja siitä löydettiin muutama kvartsi-iskos. Tasossa 3 kahden pohjoisimman ruudun länsilaidassa oli ruskeaa hiekkaa 2x0,4 m alalla ja siinä pari kiveä, muualla hiekka oli vaaleanruskeaa. Maa jatkui tasalaatuisena ruskeana hiekkana 20 cm syvyyteen, 5 cm syvemmällä alkoi keltainen koskematon hiekka tulla esiin laajempina alueina ja kynnon sekoittamaa maata oli vain ojan molemmissa päissä ja paikoin keskellä. 25 cm syvyydessä erottuivat auranjäljet pitkinä 10-15 cm leveinä ja koeojan mittaisina raitoina pohjois-eteläsuuntaisina. Kun muut osat olivat jo puhdasta, löydötöntä hiekkaa, kaivettiin auranjälkien sekoittanut maa pois noudatellen niiden muotoa ja todettiin, että niissäkin kohdin kyntö oli ulottunut koskemattomaan maahan. Tasossa 5 koeoja oli koskemattomassa maassa.

Koeojan 2 auranjäljet ja oja pohjaan kaivettuna.

KOEOJA 3

KM 38369: 54-56 (kvartsi-iskoksia)

Koeoja 3 tasossa 1 ja kaivamisen päätteeksi lapiolla kaivettu osa.

Koeoja 3 avattiin samalle linjalle kuin aiemmatkin. Se oli 2x1 m kokoinen ja pohjois-eteläsuuntainen. Se sijaitsi tasaisella maalla noin 20 koejasta 2 pohjoiseen. Paikka on voinut olla metsää pitempään kuin muut tutkimusalueen osat, sillä maa oli kuivempaa ja pölyävämpää. Maa oli niukasti humuksen sekaista vaalean ruskeaa hiekkaa, jossa paikoin oli kuivempia paikkoja ja keltaisen tiiviimmän hiekan läiskiä ja pieniä palamattoman saven paloja. Tasokaivaminen lopetettiin tasoon 3 eli 15 cm syvyyteen, koska iskoksia oli löytynyt vain aivan muutama eikä maaperässä ollut merkkejä kulttuurikerroksista. Länsiseinämän vierusta kaivettiin lapiolla syvemmäksi aina 50 cm syväksi, jolloin todettiin, että kyntöjäljet ulottuivat paikoin 35 cm asti. Maa oli harmaata hienoa hiekkaa, jossa oli hiilenmuruja.

KOEOJA 4

KM 38369: 57 (kvartsi-iskos)

Koeoja 4 pintaturpeen poiston jälkeen.

Koeoja 4 avattiin koeojan 3 pohjoispuolelle 2 m päähän. Sen koko oli 2x1 m. Se oli yleisolemukseltaan täsmälleen samanlainen koeojan 3 kanssa: kuiva pölyävä hiekka, ei havaintoja kulttuurikerroksista. Kyntö on ulottunut molempien ojien alueelle, muttei ilmeisesti yhtä intensiivisenä kuin ojien 1 ja 2 alueella. Eteläisemmän ruudun kaivaminen lopetettiin 10 cm syvyyteen, pohjoista jatkettiin 20 cm syvyyteen tasoon 4 saakka, mutta sitten koeojan kaivaminen lopetettiin. Kynnön merkit olivat vähäisempiä kuin ojassa 4 eikä kulttuurikerrosta havaittu. Ainoastaan yksi kvartsi-iskos löydettiin.

KOEJOJA 5

KM 38369: 58 (kvartsi-iskos)

Koeojaan 5 kaivettu koekuoppa.

Tämä koeoja merkittiin runsaslöytöisen koekuopan 5 jatkeeksi sen itäpuolelle 3x1 m kokoisena itä-länsisuuntaisena. Siitä ehdittiin poistamaan pintaturve, mutta työvoimaa ei riittänyt ojaa kaivamaan, joten se ennallistettiin sen jälkeen, kun kaakkoiskulmaan oli kaivettu valkoiseen pohjahiekkaan ulottunut 50x50 cm kokoinen ja 60 cm syvä koepisto. Koepistosta näkyi, että kyntö ulottui 30 cm syvyyteen ja että sen alla ollut harmaan ja tummanruskean kirjava, hiilenmurujen sekainen hiekkakerros saattoi olla kulttuurikerrosta, vaikkei minkäänlaisia löytöjä tehtykään. 55 cm syvyydellä hiekka muuttui valkoiseksi ja ruostejätkiseksi, joten viimeistään se oli koskemattonta.

LÖYDÖT

Huk Miia Listenmaa

Salon Pikkusepän kivikautisen asuinpaikan koekaivauksen löydöt ovat pääasiassa kvartsi-iskoksia, joita on kaikkiaan 49 alanumeroa. Kokonaisuudessaan koekaivaus tuotti löytöjä 58 alanumeron verran. Mahdollisia kivesineitä kaivauksissa löytyi kolme kappaletta, joista yksi on kvartsia ja kaksi jostakin muusta kivilajista valmistettua ja katkelmallisia. Kvartsisesine on mahdollisesti jonkinlainen terä. Kahdessa (kivilaji)esineen katkelmassa on selvää hiottua pintaa, mutta niiden alkuperäistä muotoa on vaikea arvioida. Esinelöydöt ovat koekuopasta 4 ja koeojasta 1, kerroksista 6 ja 5-6.

Raaka-ainekappaleita löytyi kaksi, toinen kvartsia ja toinen porfyriittia(?) (palanut). Palanutta luuta löytyi yhteensä 0,4 grammaa, koeojasta 1 kerroksista 2 ja 5. Luut on luetteloitu kolmelle alanumerolle.

Resentteinä löytöinä otettiin kaivaustilanteessa talteen tiilen murusia (koekuopasta 4 ja koeojista 2 ja 3, kerroksista 3, 1 ja 2), fajanssia (koekuopasta 4 ja koeojasta 1, kerroksista 5 ja 1), hevosenkenkänaula (koekuopasta 3, kerroksesta 1), rautanauvoja (koekuopista 1 ja 4, kerroksista 10 ja 3), ja kuonaa (koekuopasta 3, kerroksesta 4). Näitä löytöjä ei kuitenkaan luetteloitu.

MUUT HAVAINNOT

Löytöjen levintä käy hyvin ilmi kohdekuvaukseen liitetystä löytönumeroista: selkeästi eniten niitä on koeojan 1 ja sen jatkeen alueelta. Tarkempi tarkastelu osoitti, että ne ovat aivan rakenteen yhteydestä, siitä noin metrin-kahden päässä. Esimerkiksi koeojan eteläpäästä on hyvin vähän löytöjä. Toinen iskostihentymä on koekuopassa 5, josta on kymmenkunta kvartsia. Valitettavasti sen jatkeeksi tehtyä koeojaa 5 ei ehditty kaivaa yhtään sen olettamuksen varmistamiseksi, että kyseessä olisi ollut toinen pieni aktiviteettialue. Tällaiseen viittaa myös koekuopan neljän kiven keko, joista yksi oli kuumuuden vaurioittama.

Metsässä 5-15 m päässä koeojien 3 ja 4 länsipuolella havaittiin kairanäytteissä kaksoismaannos, ylempi 5-10 cm syvyydellä maanpinnasta ja alempi 25-30 cm syvyydessä maan pinnasta. Alemmassa oli ylimpänä ohut humuskerros, joka lienee jälki vanhasta maanpinnasta. Maa oli keltaista hiekkaa eikä merkkejä pellon ulottumisesta tänne havaittu. Kaksoismaannos näkyi kairassa noin 30 x 20 m alueella suurin piirtein koeojan 1 tasalta pohjoiseen. Maa on tasaista, joskin paikoin on pieniä hiekkakuoppia ja pellonreunuskivikoita. Sen korkeus on sama kuin tutkimusalueella. Tämä havainto tulkittiin niin, että ainakin osa nyt tutkimuksen kohteena olleesta alueesta on jäänyt tulvan alle – tuulen aiheuttama eroosio ei ehkä olisi kyennyt keräämään 15-20 cm paksua hiekkakerrosta. Vanhan maan pinnan syvyydestä päätellen uudehkosta tulvasta ei ole kysymys. Tämän vanhan maan pinnan korkeus on enemmän kuin Kaukurin kivikautisen keskusalueen muiden kohteiden maan pinnan nykyinen korkeus, joten se voi olla ainakin niiden ikäinen tai vanhempikin.

YHTEENVETO

Pikku-Sepän muinaisjäänös on luonteeltaan lähinnä tilapäinen leiripaikka, luultavasti saaliin valmistamista varten aikoinaan pystytetty. Tähän viittaavat ensinnäkin löytöjen yksipuolisuus, ne ovat yhtä (tai kahta) mahdollista pienen pientä hiotun kiviesineen sirpaletta lukuun ottamatta pieniä kvartsi-iskoksia – yhtään selkeää kvartsiesinettä ei löydetty. Löytöjä tehtiin tutkimusalueen keskiosista pohjoiseen ja niiden levinnässä on erotettavissa kaksi keskittymää, toinen havaitun uunin jäännöksen ympärillä ja toinen koekuoppien 5 ja 6 alueella – etenkin ensin mainitussa niitä oli runsaasti. Koekuopassa 5 havaittiin myös jokin pieni rakenne. Varsinaisen kulttuurikerroksen tunnistaminen oli vaikeaa, koska pehmeässä hiekkamaassa kyntö on ulottunut paikoin 30 cm syvyyteen. Kulttuurikerrosta katsottiin kuitenkin indikoivan kyntökerroksessa esiintyvien hiilenmurujen määrä, jolloin intensiivisimmät alueet sijoittuvat suurin piirtein samoin löytökeskittymien kanssa. Näin tulkiten alueella voi katsoa havaitun ainakin kaksi aktiviteettialuetta, joiden väliin jää niukkalöytöisempi alue. Kumpikin alue on pienialainen.

Ainoa havaittu kiviesineen pala on oliviinidiabaasia, kiveä joka tunnetaan erityisesti vasarakirveskulttuurin piiristä, mutta jota tietääkseni on käytetty jossain määrin jo Jäkärälän ryhmän piirissä ja ehkä Kiukausten

kulttuurinkin aikana. Tällä perusteella olen olettanut, että kohde on kivikauden jälkipuolelta. Tätä vastaan soti rannansiirtymäajoitus, jonka mukaan paikalla olisi – jos kyseessä on rantasidonnainen paikka – asuttu runsaat 7000 vuotta sitten. Mahdollisesti kyseeseen voisi tulla Jäkärän kulttuurin aika.

Ruuanvalmistusuunin maasta kyntökerroksen alta löydetyistä muutamista hieman isommista hiilenpaloista yksi lähetettiin ajoitettavaksi. Se joko vahvistaa tai kumoaa edellä esitetyn arvion rakenteen ajoituksesta.

Havaintojen mukaan tätä tilapäistä leiripaikkaa on käytetty saaliin valmistamiseen. Koska saalis on ilmeisesti ollut hylje, on leiripaikka voinut sijaita aivan pyyntipaikan lähistöllä ja siten meren rannassa. Koska ainakin kahdesta kuopasta on havaintoja ja pohjoisempi iskoskeskittymä sijaitsee hieman erillään, voi perustellusti arvella, että kyseessä on ollut paikka, jolle on palattu usein saalistusmatkoilla kauempana sijaitsevilta varsinaisilta asuinpaikoilta. Jossain vaiheessa alue on jäänyt tulvan saartamaksi, mutta on epäselvää, onko tämä vaikuttanut paikan käyttöön, esimerkiksi johtanut sen hylkäämiseen.

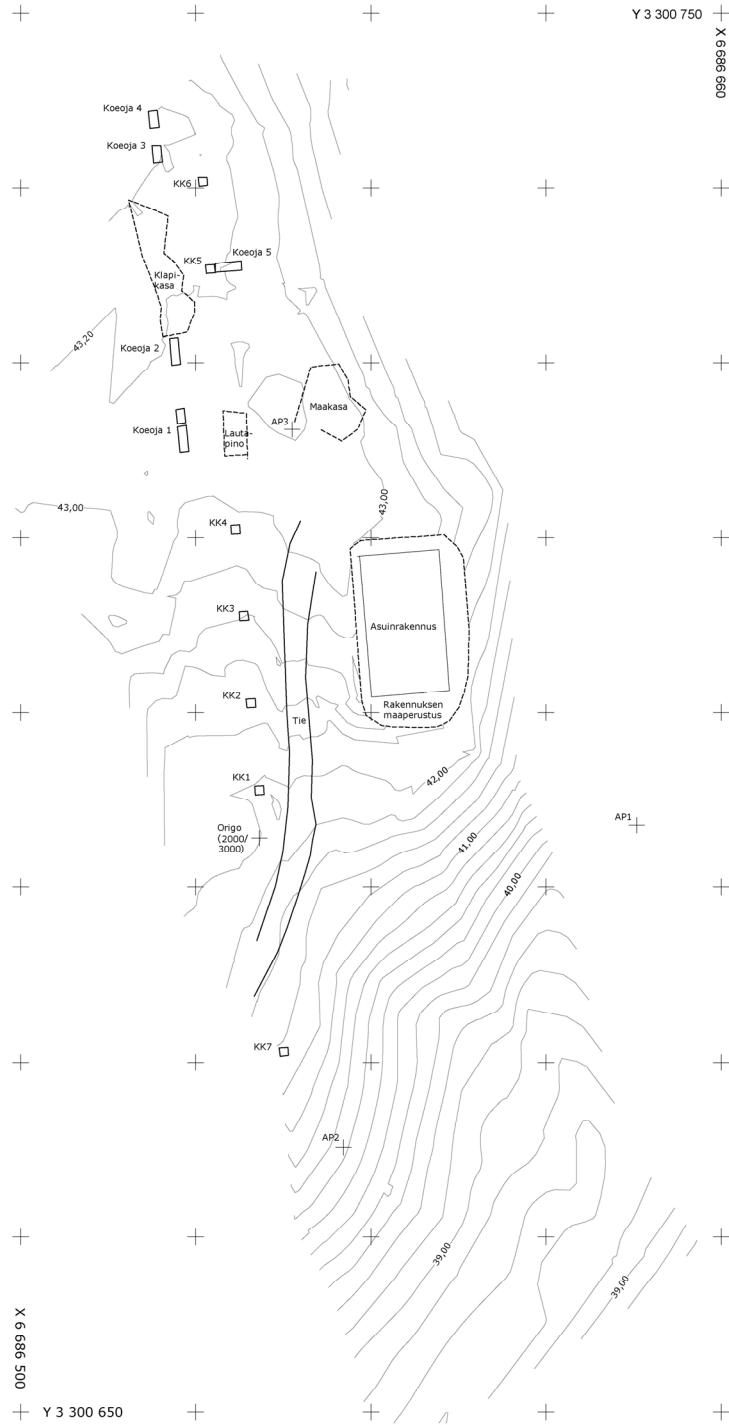
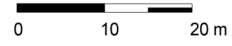
Turussa 29.12.2010

FM Jouko Pukkila, kaivausjohtaja

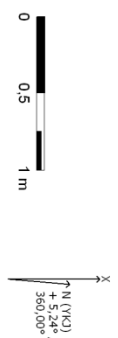
Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä
Yleiskartta

Jouko Pukkila 2010
Kartta 3: Yleiskartta

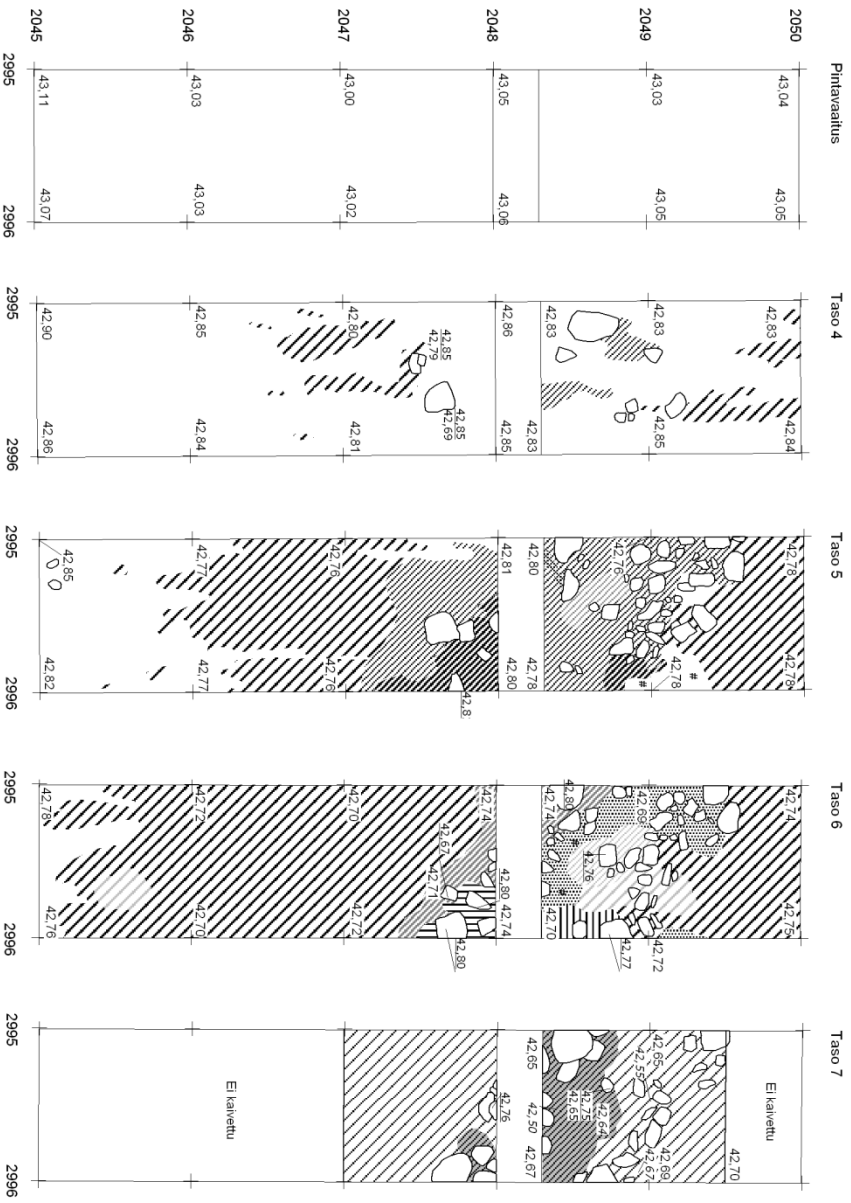
Mittakaava 1:700, korkeus m mpy (N2000)
Piirtänyt Mikko Helminen

Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä
 Koojia 1
 Jouko Pukkila 2010
 Kartta 4: Vaatukset ja tasokartat

Mittakaava 1:40, korkeus m mpy (N2000)
 Piirittänyt Mikko Heilmänen

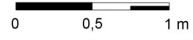

	Kivi
	Tummanruskeaa humuksesekeainien hiekkaa
	Oranssi hieno hiekkaa
	Punaruskeaa tummaa hiekkaa
	Hammasta hieno hiekkaa
	Saven- ja humuksesekeainien tummanhammasta hiekkaa
	Ruskeaa tummaa hiekkaa
	Hammasta hieno hiekkaa
	Vaaleanhammasta hieno hiekkaa
	Noensekeaimen hammasta hieno hiekkaa
	Ruskeaa humuksesekeainien hieno hiekkaa
	Punaruskeaa palaneen kivimurskan sekeainien hiekkaa
	Vaaleaa hieno hiekkaa
	Hillit
	12.34 Ilmiona kaivettu kulttuurikerroksen pohjakorkeus (tason 7 kartta)

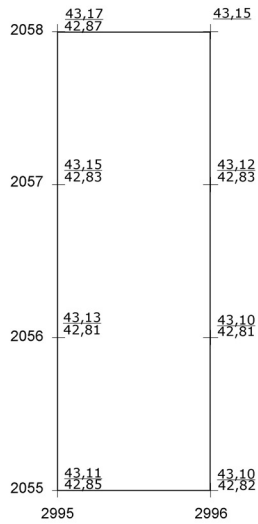
Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä
Koeajat 2-5

Jouko Pukkila 2010
Kartta 5: Vaaitukset

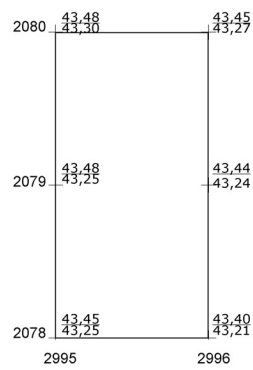
Mittakaava 1:40, korkeus m mpy (N2000)
Piirtänyt Mikko Helminen

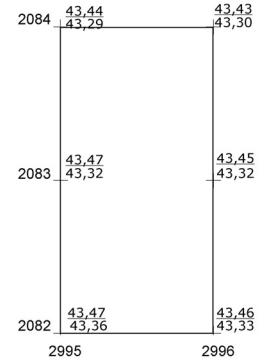
Koeaja 2, pinta- ja pohjavaaitus

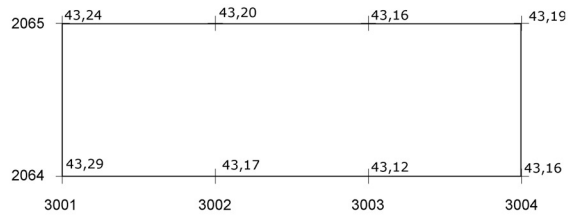
Koeaja 3, pintaluvut ja alin vaaittu taso

Koeaja 4, pintaluvut ja alin vaaittu taso

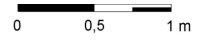
Koeaja 5, pintavaaitus

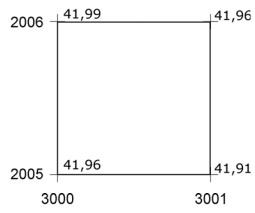
Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä
Koekuopat 1-7

Jouko Pukkila 2010
Kartta 6: Pintavaaitukset

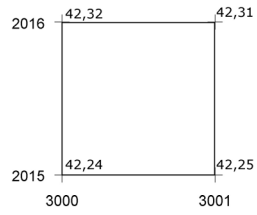
Mittakaava 1:40, korkeus m mpy (N2000)
Piirtänyt Mikko Helminen

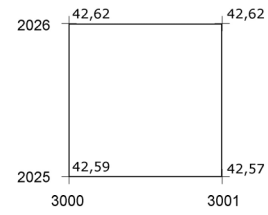
Koekuoppa 1, pintavaaitus

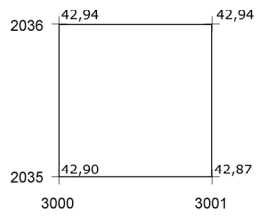
Koekuoppa 2, pintavaaitus

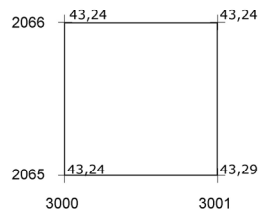
Koekuoppa 3, pintavaaitus

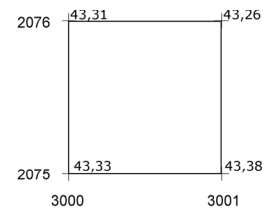
Koekuoppa 4, pintavaaitus

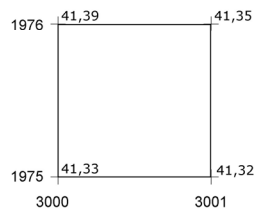
Koekuoppa 5, pintavaaitus

Koekuoppa 6, pintavaaitus

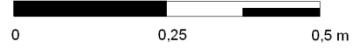
Koekuoppa 7, pintavaaitus

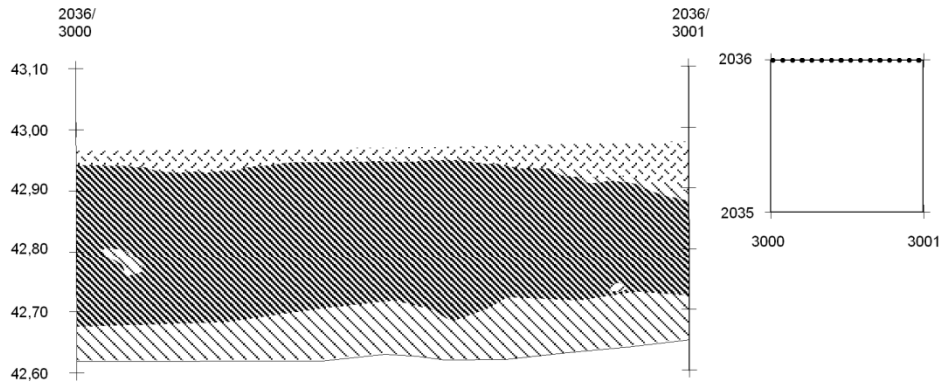
Salo (ent. Kisko) Pikku-Seppä
Koekuopat 4 ja 5

Jouko Pukkila 2010
 Kartta 7: Maaleikkaukset

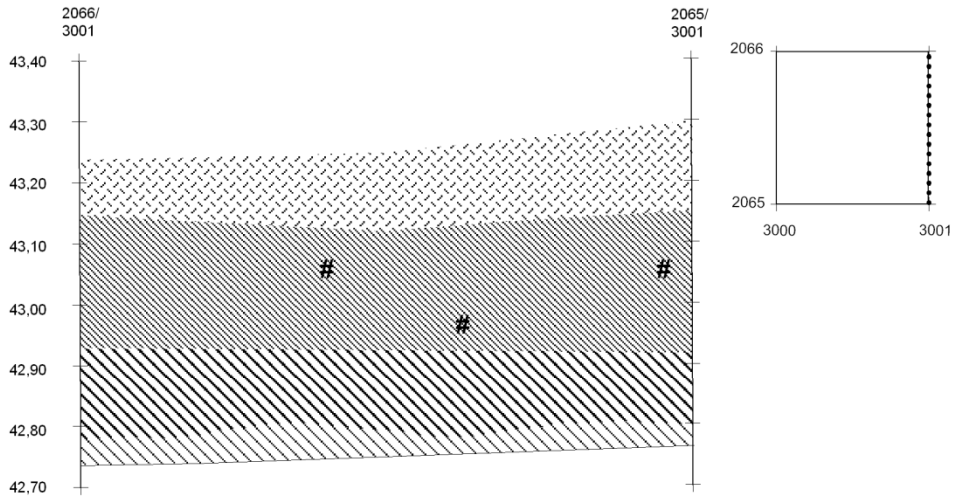
Mittakaava 1:10, korkeus m mpy (N2000)
 Piirtänyt Mikko Helminen

Koekuoppa 4, pohjoisreunan maaleikkaus (2036/3000-3001)

Koekuoppa 5, itäreunan maaleikkaus (2066-2065/3001)

	Pintaturve		Ruskea hieno hiekka
	Tumma ruskea hiekka		Oranssi hieno hiekka
	Vaalea hieno hiekka		Hiittä
	Savi		